

Regionális Forrásközpont
Dél-Alföld

Országos
Forrásközpont

HUMUSZ
szövetség
Regionális Forrásközpont
Dél-Alföld

FÉLÉVES BESZÁMOLÓ

GILIGÁN TERMÉSZETVÉDELMI ÉS HAGYOMÁNYŐRZŐ EGYESÜLET

Dél-Alföld

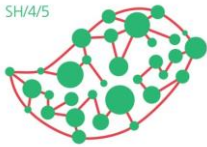
A Giligán Természetvédelmi és Hagyományőrző Egyesület 2015. októberében vette át a Csemete Egyesülettől az Oktatókutatató és Fejlesztő Intézet (OFI) *Zöld Óvoda-, Ökoiskola programok kiszélesítése* c. programjával kapcsolatosan, a Humusz Szövetséggel együttműködve a Dél-Alföldi Régió Regionális Forrásközponti feladatait.

Az egyesület 3 hónap alatt mintegy 116 óvodával és 79 iskolával vette fel a kapcsolatot, melyek között voltak olyan intézmények is, amelyeket a Csemete Egyesülettől átvéve folytatólagosan mentoráltunk. A megkeresettek adatait, az elhangzottakat excel-es adatbázisban, mentorálási naplón, és jegyzőkönyveken rögzítettünk. A megkeresetteket egyrésztől tájékoztattuk a mentor szervezet váltásról, és meghirdettük magát a Zöld Óvoda, Ökoiskola programot, a címpályázást, az információs napokat, a mentorálást és az akkreditált pedagógusképzést, mint lehetőségeket.

A 3 hónap alatt megszervezésre került összesen 3 db, csoportos mentorálással egybekötött információs nap, és 2 db gyerekfoglalkozás (1 óvoda – 1 iskola). A Zöld Óvoda Információs napokon összesen 26 fő pedagógus vett részt, az Ökoiskola Információs napon 13 fő pedagógus. Az információs napokra előregisztrációs lehetőség volt biztosítva. A Zöld Óvoda, Ökoiskola Információs napok a Zöld Óvoda/Ökoiskola címre kiírt pályázatok információs kampányához tartozó, tájékoztató (bemutató) jellegű szakmai rendezvények voltak, melyeken a régió területén működő iskolák képviselői, pedagógusai, szakértői vettek részt.

2db Zöld Óvoda Információs Napra került sor. Az első 2015.11.23-án, Szegeden, a második 2015.11.26-án, Orosházán. A szegedi információs napra külön igény mutatkozott. 2015. 10. 27-én részt vett szervezetünk a SZMJVÖ Óvodák Igazgatósága által megszervezett, szegedi óvodavezetők gyűlésén, ahol a Csemete Egyesület jelképesen átadta a projekt stafétáját a Giligán Egyesület elnökének. Ezen az eseményen a szegedi óvodavezetők jelezték, hogy igény van arra, hogy Szegeden is tartsunk Zöld Óvoda információs napot, mivel nincs idejük, energiájuk, kapacitásuk, hogy eljőjenek az orosházi helyszínre.

A Zöld Óvoda információs napokat Szász Béla, egyesületi elnök nyitotta meg, a Giligán Egyesület bemutatásával, majd Szabó Tímea, környezeti nevelő tartott előadást, aki először pár szóban bemutatta a program koordinátoraként fontos szerepet betöltő HUMUSZ Szövetséget, majd a Zöld Óvoda programról,

felépítéséről, háttereiről, előnyeiről és a pályázati dokumentációról hallhattak teljes körű tájékoztatást a jelenlevők. Az új címpályázók jelentős része még nem ismerte a pályázati kiírást és az adatlapot sem, így ez az előadás sok új információt jelentett számukra. Ezután szünet következett, az „Ökofrankó büfében” található nassolnivalókat fogyaszthatták, és az Ökoszertár kiadványaival, játékaival ismerkedhettek meg a résztvevők. A büfében helyben készült péksüteményeket, házi készítésű szörpöket, és gyümölcsöket fogyasztottak a résztvevők (az orosházi helyszínen plusz kínálatként jelen volt egy helyi mézeskalács készítő mesterhölgy termékei is). Az Ökoszertár kiállításban segítségünkre volt a Nimfea Természetvédelmi Egyesület, sok kiadvánnyal, környezeti nevelési játékokkal, ingyenesen elvihető szóróanyaggal, plakátokkal. A következő programponthoz műhelymunkára került sor, a szegedi helyszínen Darázs Endréné előadásának köszönhetően megismerkedhettünk működő svájci gyakorlatokkal, és bőségesen láthattunk gyakorlati, környezeti nevelési játékokat, programlehetőségeket, ötleteket, amiket a pedagógusok be tudnak építeni pedagógiai programjukba. Az orosházi rendezvényen András Ilona, a mezőtúri Csoda-Vár Óvoda képviselőjeként mutatta be a már kétszeres Zöld Óvoda címmel rendelkező óvodájukat, megosztotta a pályázattal kapcsolatos tapasztalatait, és gyakorlati tanácsokkal szolgált a címpályázat benyújtásához. Az utolsó előadás a Natura 2000 területek bemutatásáról szólt, melyet Molnár Géza adott elő, aki széleskörű információkat nyújtott a Natura 2000 területekről, kiélezve a Dél-alföldi régiós vonatkozásokra: térképen bemutatta a látogatható védett területeket, elmondta dióhéjban jelentőségüket, és tömör információkat nyújtott azokról a kiadványokról, könyvekről, foglalkoztatókról, honlapokról, amelyeket a témával kapcsolatban érdemes megkeresniük a pedagógusoknak. Programzárásként Gál Zoltán, környezeti nevelő pár szóban kifejtette, hogy a Dél-alföldi régióban milyen program lehetőségek, szolgáltatások vannak a helyi védett értékek témakörében, mely nemzeti parkokat, oktatóközpontokat, bemutatóhelyeket érdemes felkeresni az óvodai csoportoknak, és hogy hol van lehetőség szakember segítségével madárgyűjtésen, vagy akár darulesen részt venni.

A program lebonyolítása folyamán bővítettük ki a programot az utolsó ponttal (csoportos mentorálás)-. E bővítésnek az oka, hogy rengeteg kérdés merült fel menet közben, és a szünetek kevésnek bizonyultak ezek átbeszélésére, mentorálására, így a program véget érte után lehetőséget adtunk mindenkinek egy kis beszélgetésre a szakértőinkkel. Nagy volt az érdeklődés a Natura 2000-es területek helyi elhelyezkedésével kapcsolatban, a pályázat Önértékelési szempontsorának részletes átbeszélésére, valamint sokan érdeklődtek a címpályázatok beadásáról, buktatóiról is.

Az Ökoiskola Információs nap tematikája hasonló volt, a Zöld Óvoda Információs napokéhoz. A szervezeti bemutatkozások után az Ökoiskola címpályázat került bemutatásra. A második felében pedig, Haid Mostefáné, a vendéglátó, Czina Sándor Tagintézmény Ökoiskola felelőse mutatta be az intézmény e területen végzett tevékenységét. Előadása után tanulságos beszélgetés bontakozott ki, amiben a Tanárnő megoszthatta a pályázati anyag elkészítésével, és beadásával kapcsolatos tapasztalatait is. Zárásként a

Regionális Forrásközpont
Dél-Alföld

Országos
Forrásközpont

Regionális Forrásközpont
Dél-Alföld

Natura2000 hálózatról és annak nevelésbe integrálható elemeiről kaptak képet a résztvevők, majd a térség természetvédelmi oktatóközpontjai és bemutatóhelyei, mint lehetséges kirándulási célpontok kerültek bemutatásra.

Mind a Zöld Óvoda, és az Ökoiskola Információs napokhoz szervesen kapcsolódott az „Ökoszertár” és az „Ökofrankó büfé”. Az Ökoszertár keretében egyrészt környezet és természetvédelmi szervezetek kiadványaival, másrészt helyi termelők, kézművesek termékeivel ismerkedhettek meg a résztvevők. Az „Ökofrankó büfében” kézműves mézeskalácsot, sós süteményt, helyi termelők gyümölcsseit, valamint kisüzemi szörpöt lehetett kóstolni. Mindezt gondolatébresztő szándékkal állítottuk össze, hogy a pedagógusok esetleg saját intézményükben is megismertessék a gyermekeket a helyi és kézműves termékekkel. A rendezvényhez kapcsolódó gyerekfoglalkozás gyanánt a tornateremben rendeztünk be egy kiállítást „Energiatekarékosság a háztartásban” címmel. A gyerekek megismerkedhettek olyan praktikákkal, amivel a lakás fűtési energia szükségletét lehet csökkenteni, bemutattuk mennyi fölösleges energiafogyasztó szerkezettel vesszük magunkat körül a konyhában is. Kis makettekkel szemléltetve beszélgettünk a villamos energiatermelés lehetőségeiről, kiemelve a megújuló energiahasznosítást. A gyerekekkel hasznos beszélgetések alakultak ki, sok tévhitet, téves elgondolást sikerült a helyére tenni.

A második gyerekfoglalkozásra 2015.12.01.-én került sor, a program keretein belül faültetést szerveztünk a Mezőtúri Csodavár Óvodában. A program délelőtt 11 órakor kezdődött és délután 14 óráig tartott. A program kezdetén egy kis előadást tartottunk a gyerekeknek a fák fontosságáról, feladatáról, majd nekikezdünk a fák elültetésének. Összesen 30-40 gyerek vett részt az ültetésben kislapáttal, kézzel, lábbal. Nagyon élvezték a feladatokat. ☺

Mindkét Zöld Óvoda, és az Ökoiskola Információs napon is a hangulat oldott, családi volt, termékeny beszélgető gócok alakultak ki az ott elhangzott ismeretekről. A rendezvények után kitöltött értékelőlapok alapján a résztvevők a szervezéssel teljesen elégedettek voltak, örömmel fogadták a Giligán Egyesületet, mint mentor szervezet, több esetben jelölték be az egyesületet közösségi médiákon keresztül, de érkeztek köszönő levelek is.

Összességében az Információs napok végeztével az volt a tapasztalat, hogy a pedagógusok örültek a címpályázással kapcsolatos lehetőségeknek, a tájékoztatásnak, a feltétlen segítőkészségnek, és szeretnék, ha a későbbiekben is részt lehetne venni hasonló rendezvényeken, hogy inspirációt, ötleteket, tapasztalatokat szerezhessenek, oszthassanak meg egymással.

A féléves (3 hónap) mentortevékenységünk folyamán, mint már fent említésre került, összesen 116 óvodával és 79 iskolával vette fel a kapcsolatot szervezetünk, ebből 39 új óvodai és 77 új iskolai kapcsolatfelvétel volt. A mentorálási tevékenységünk folyamán azt tapasztaltuk, hogy a magyarországi oktatási intézmények (akár óvoda, akár iskola) végtelenül leterheltek, az éves tanterv, és a sok adminisztrációs feladat mellett a

Regionális Forrásközpont
Dél-Alföld

Országos
Forrásközpont

Regionális Forrásközpont
Dél-Alföld

pedagógusnak nem marad kapacitásuk kiegészítő tevékenységekre. Nagy részük elkötelezett a környezeti nevelési témákban, ha csak tehetik, megpróbálnak akár a tananyagba is minél több és szélesebb körű ismeretanyagot, foglalkozást beépíteni, és nem csak a környezetismeret és természetismeret órákba. Ehhez nagyon sok segédanyag is a rendelkezésükre áll (pl. Energiakaland, Médiatudor, Nutrikid, OFI berkein belül kifejlesztett modulok stb.), és nagyon jó képzések is vannak a témában. Azonban idő és energia hiánnyal küzdenek, kifejezetten a kis iskolákban, ahol egy pedagógusra több terület is hárul. A kapacitás hiányon kívül pénzhiány is mutatkozik, a pályázatok ellenére is, mivel nem minden iskola tud vagy akar pályázni, és a pályázók közül is vannak olyanok, akik még soha nem nyertek pl. erdei iskola programra sem.

Itt lépnek a képbe a civil szervezetek, mert tudásuk, kapacitásuk hasznosítása nagyon fontos a non formális és iskolarendszerű képzések összekapcsolásában. Azon településeken, ahol vannak környezet-, és természetvédelemmel foglalkozó civil szervezetek, ott nagyban segítik az óvodákat, iskolákat tanórán kívüli foglalkozásokkal, sokan terhet levesznek a pedagógusok válláról. Egyes szolgáltatási területen a civil szervezetek sokkal hatékonyabb foglalkozási lehetőségeket tudnak nyújtani a gyerekeknek. A civil jelenlét foltozza az állami szolgáltatások hiányosságait, és megmutatja a társadalom önszervező erejét. Ezek mellett a helyi civil szervezetek rávilágítanak a helyi sajátosságokra, ezzel is erősítik a gyerekek honismeretét, lakóhelyhez, régióhoz való kötődését. A nyitott tanulási környezet egy modern oktatási rendszernek szerves része kell hogy legyen. A gyerekfoglalkozások alkalmával is azt tapasztaltuk, hogy a gyakorlati ismeretszerzés nagyon kis szeletet kap az éves tantervekben, pedig sokkal maradandóbb ismereteket nyújt a gyerekeknek.

A címpályázatokkal kapcsolatban az a tapasztalat, hogy az iskoláknak kiírt pályázati anyag könnyebben abszolválható, mint az óvoda pályázat, ezek nagyobb nehézséget okoznak a környezeti neveléssel foglalkozó pedagógusoknak, ezért nagy figyelmet kellett fordítanunk az Önértékelési szempontsorról kapcsolatos tanácsadásra, tapasztalat megosztásra. Sokan fordultak hozzánk panasszal a pályázatok elbírálásának elnyújtása miatt is, de türelmet és megértést kértünk tőlük, tekintve, hogy az egész országból érkező sok-sok pályázatot kell az illetékeseknek feldolgozniuk.

Fokozott igény mutatkozik arra, hogy a pedagógusok szervezett programok keretén belül tudjanak egymással találkozni, tapasztalatot, inspirációt gyűjteni, ugyanakkor arra is, hogy játékos gyakorlatokat tanulhassanak el, tapasztalati úton, szakemberektől, amellyel szint vihetnek pedagógiai programjaikba (itt vissza tűnik a fent említett gyakorlat központúság súlyának növelése, mind a pedagógusok továbbképzéseiben és a gyerekek nevelésében is).

A címpályázat elnyerése, megújítása érdekében továbbra is mentori támogatást biztosítunk az óvodák, iskolák számára, amely egyfelől a felmerülő problémák kezeléséhez nyújt segítséget, másfelől a szakmai

HUMUSZ
szövetség

Regionális Forrásközpont
Dél-Alföld

Regionális Forrásközpont
Dél-Alföld

Országos
Forrásközpont

igények kielégítésére is szolgál. A jövő félévben akkreditált pedagógusképzést fog szervezni egyesületünk, és tovább szeretnénk növelni a sikeres címpályázók számát a Dél-Alföldi régió területén.

A programot az Oktatókutató és Fejlesztő Intézet (OFI) Zöld Óvoda-, Ökoiskola programok kiszélesítése c. projektjének keretében végezzük, amelynek megvalósítását a Svájci Szövetségi Tanács Hozzájárulása és a Magyar Állam társfinanszírozása támogatja.